

Sygn. akt IX Ka 1129/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 października 2014 roku

Sąd Okręgowy w Kielcach IX Wydział Karny-Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Alina Bojara

Protokolant: st.sekr.sądowy Anna Niebudek

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Kielcach Augustyna Pindziaka

po rozpoznaniu w dniu 15 października 2014 roku

sprawy S. M.

oskarżonego o przestępstwa z art. 178a § 4 kk i art. 244 kk

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Busku Zdroju VI Zamiejscowy Wydział Karny

z siedzibą w Kazimierzy Wielkiej

z dnia 12 czerwca 2014 roku sygn. akt VI K 37/14

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację za oczywiście bezzasadną;

II. kosztami procesu za postępowanie odwoławcze obciąża Skarb Państwa.

IX Ka 1129/14

UZASADNIENIE

S. M. oskarżony został o to, że:

I. w dniu 25 grudnia 2013 roku we wsi K. w gminie C. w powiecie (...) będąc prawomocnie skazanym wyrokiem Sądu Rejonowego w Busku - Zdroju VI Zamiejscowy Wydział Karny w Kazimierzy Wielkiej z dnia 21 maja 2013 roku, w sprawie sygn. VI K 132/13 za przestępstwo przewidziane w art. 178a § 1 kk nie zastosował się do orzeczonego tym wyrokiem zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym w ten sposób że w okresie obowiązywania wymienionego zakaza prowadził w ruchu lądowym samochód osobowy marki A. o nr rej. (...) znajdując się w stanie nietrzeźwości przy stężonym alkoholu w wydychanym powietrzu w ilości 0,72 mg/1, tj. o przestępstwo z art. 178a § 4 kk

II. w dniu 24 grudnia 2013 roku we wsi W. w gminie W. w powiecie (...) nie zastosował się do orzeczonego przez Sąd Rejonowy w Busku Zdroju VI Zamiejscowy Wydział Karny z siedziba w Kazimierzy Wielkiej sygn. akt VI K 132/13 wyrokiem z dnia 21 maja 2013 roku zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym w ten sposób że prowadził po drodze publicznej samochód osobowy marki A. o nr rej .(...), tj. o przestępstwo z art. 244 kk.

Sąd Rejonowy w Busku - Zdroju VI Zamiejscowy Wydział Karny w K. W., wyrokiem z dnia 12 czerwca 2014 roku, w sprawie VI K 37/14:

I. w ramach czynu zarzucanego i opisanego w punkcie I aktu oskarżenia oskarżonego S. M. uznał za winnego tego, że w dniu 25 grudnia 2013 roku we wsi K. w gminie C. w powiecie (...) będąc prawomocnie skazanym wyrokiem Sądu Rejonowego w Busku - Zdroju VI Zamiejscowy Wydział Karny w Kazimierzy Wielkiej z dnia 21 maja 2013 roku, w sprawie sygn. VI K 132/13 za przestępstwo przewidziane w art. 178a § 1 kk nie zastosował się do orzeczonego tym

wyrokiem zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ten sposób że w okresie obowiązywania wymienionego zakazu prowadził w ruchu lądowym samochód osobowy marki A. o nr rej. (...) znajdując się w stanie nietrzeźwości przy stwierdzonym stężeniu alkoholu w wydychanym powietrzu w ilości 0,72 mg/1, tj. występku z art. 178a § 4 kk i za to na podstawie art. 178a § 4 kk wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności;

2. na podstawie art. 42 § 2 kk w zw. z art. 43 § 1 kk orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 4 lat;

II. w ramach czynu zarzucanego i opisanego w punkcie II aktu oskarżenia oskarżonego S. M. uznał za winnego tego, że w dniu 24 grudnia 2013 roku we wsi W. w gminie W. w powiecie (...) nie zastosował się do orzeczonego przez Sąd Rejonowy w Busku Zdroju VI Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w Kazimierzy Wielkiej sygn. akt VI K 132/13 wyrokiem z dnia 21 maja 2013 roku zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, w ten sposób że prowadził po drodze publicznej samochód osobowy marki A. o nr rej. (...) 54RT, tj. występku z art. 244 kk i za to na podstawie art. 244 kk wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;

III. na podstawie art. 85 kk i art. 86 § 1 kk wymierzone oskarżonemu tv punktach I ppkt I i w pkt. II wyroku kary pozbawienia wolności połączył i wymierzył oskarżonemu karę łączną 10 miesięcy pozbawienia wolności;

IV. na podstawie art. 69 § 1, 2 i 4 kk, art. 70 § 1 pkt 1 kk wykonanie wymierzonej oskarżonemu kary łącznej pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 4 lat próby;

V. na podstawie art. 71 § 1 kk i art. 33 § 1 i 3 kk wymierzył oskarżonemu karę 100 stawek dziennych grzywny przyjmując wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 30 złotych;

VI. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 610 złotych, tytułem kosztów sądowych w sprawie, w tym 480 złotych, tytułem opłaty.

Apelację od tego wyroku wniósł prokurator, który zaskarżył wyrok na niekorzyść oskarżonego, w części dotyczącej kary i zarzucił mu: rażąco niewspółmierność kary łącznej orzeczonej wobec oskarżonego S. M., poprzez wymierzenie mu za przypisane występki z art. 178a § 4 kk oraz art. 244 kk kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 4 lata, wskutek niedoceny wymowy i znaczenia takich ustalonych przez Sąd okoliczności obciążających jak: znaczny stan nietrzeźwości S. M. 0,72 mg/1 alkoholu w wydychanym powietrzu, duże i realne zagrożenie, jakie z uwagi na znaczne upośledzenie sprawności psychomotorycznej stwarzał on w ruchu lądowym dla innych użytkowników dróg, świadczące o całkowitym lekceważeniu przez niego zarówno obowiązujących w ruchu drogowym reguł ostrożności jak i ciężącego na nim jako kierowcy obowiązku bezwzględnej trzeźwości, nagminności tego typu przestępstw, jawne i rażące ignorowanie wyroku Sądu, działanie w zamiarze bezpośrednim popełnienia przestępstw, poruszanie się pojazdem pomimo obowiązującego go zakazu, bez wymaganych dokumentów, spowodowanie kolizji drogowej i oddalenie się z miejsca zdarzenia, a nadto brak jakichkolwiek szczególnych przesłanek dotyczących osoby oskarżonego, sposobu działania i motywacji mogących uzasadniać orzeczenie warunkowego zawieszenia wykonania kary łącznej za zbiegające się przestępstwa, co ostatecznie doprowadziło do wymierzenia oskarżonemu kary rażąco łagodnej, nieodpowiadającej jej przewencyjnym

i wychowawczym celom oraz nieuwzględniającej ustawowych dyrektyw wymiaru kary nieadekwatnej do wysokiego stopnia winy S. M. i znacznego stopnia szkodliwości społecznej przypisanych czynów.

Podnosząc taki zarzut, prokurator wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie względem oskarżonego S. M. kary łącznej 10 miesięcy pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja prokuratora jako oczywiście niezasadna nie mogła skutkować zmianą zaskarżonego orzeczenia.

W tym miejscu podkreślenia jednocześnie wymaga, iż ponieważ zgodnie z treścią przepisu art. 433 § 1 kpk, sąd odwoławczy rozpoznaje sprawę w granicach środka odwoławczego, a w zakresie szerszym tylko o tyle o ile ustawa to przewiduje, zaś w niniejszej sprawie nie ujawniono okoliczności, o jakich mowa w art. 439 kpk, art. 440 kpk i art. 455 kpk, które uzasadniałyby wyjście poza granice (zakres) zaskarżenia, w związku z tym apelację rozpoznano w części dotyczącej kary, jaka została wymierzona oskarżonemu S. M. przez Sąd I instancji.

Odnosząc się w związku z tym do zarzutu orzeczenia rażąco niewspółmiernej kary stwierdzić należy przede wszystkim, że:

1. Sąd Rejonowy zasadnie wśród okoliczności obciążających uwzględnił przede wszystkim okoliczności rzutujące na stopień społecznej szkodliwości czynu. Trafnie przy tym oceny tej dokonano (w odniesieniu do czynu z punktu I), między innymi przez pryzmat stopnia stanu nietrzeźwości oskarżonego, skoro z tym związany jest w głównej mierze stopień zagrożenia dla innych uczestników ruchu drogowego, wynikający z rozmiarów naruszenia podstawowej zasady bezpieczeństwa, jaką jest zasada trzeźwości. Wniosek powyższy jest tym bardziej uzasadniony, iż faktycznie w tym przypadku należy mówić o realnym zagrożeniu, skoro skutkiem utraty panowania nad pojazdem było - co nie uszło uwadze Sądu Rejonowego (k.84) - wjechanie do rowu.

Za prawidłowe również uznać należy ustalenia co do dotychczasowego trybu życia S. M. i jego karalności, dzieląc tym samym pogląd Sądu Rejonowego, nie tylko co do niepoprawności oskarżonego, ale nadto rażącego zlekceważenia i zignorowania przez niego obowiązujących norm prawnych (tak k. 91). Tym samym jest oczywiste, iż Sąd I instancji wymierzając kary jednostkowe, a następnie karę łączną postąpił stosownie do wymogów określonych przepisem art. 53 § 1 kk, bacząc aby uwzględniała ona nie tylko stopień społecznej szkodliwości czynu, stopień zawinienia, ale także cele jakie winna ona osiągnąć tak wobec sprawcy, jak również w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

W świetle okoliczności popełnienia czynu przypisanego w punkcie I ppkt 1, w tym głównie związanych ze stopniem zagrożenia dla bezpieczeństwa w komunikacji, wynikającym z rozmiarów naruszenia przez oskarżonego podstawowej zasady gwarantującej bezpieczeństwo uczestnikom ruchu drogowego, jaką jest zasada trzeźwości, a nadto uwzględniając uprzednią karalność oskarżonego oraz jego niepoprawność za w pełni trafne uznać należało także rozstrzygnięcie co do środka karnego, w postaci zakazu, prowadzenia pojazdów mechanicznych i to tak z racji zakresu (zakazem tym objęto wszelkie pojazdy mechaniczne), jak i czasu trwania tego zakazu, który określono na 4 lata.

Odniesienie się do powyższej kwestii jest przy tym o tyle istotne, iż oceniając adekwatność kary wymierzonej w danej konkretnej sprawie, tak do stopnia szkodliwości czynu, zawinienia sprawcy, jak również sylwetki oskarżonego, koniecznym jest analizowanie dolegliwości i zasadności tej kary z punktu widzenia wszystkich rozstrzygnięć z nią związanych (a więc w tym wypadku dotyczących kary pozbawienia wolności, grzywny i orzeczonego środka karnego) a nie tylko przez pryzmat orzeczenia co do samej

2. Akceptując rozstrzygnięcie Sądu I instancji, nie bez znaczenia dla oceny o bezzasadności apelacji prokuratora pozostaje okoliczność, iż skarżący faktycznie nie zarzuca nieuwzględnienia takich okoliczności jak stopień nietrzeźwości oskarżonego, stopień zagrożenia dla bezpieczeństwa w komunikacji, czy stopień

zlekceważenia obowiązujących norm prawnych, lecz kwestionuje niedocenianie ich znaczenia, jako okoliczności rzutujących przede wszystkim na stopień społecznej szkodliwości czynu z punktu l aktu oskarżenia. Znamienne jest jednak przy tym, iż zarzucając niedocenienie wymowy i znaczenia tych okoliczności, apelujący w pełni zaakceptował jednocześnie wymiar kar jednostkowych, przy orzekaniu których to -w świetle przepisu art. 53 § 1 kk -przesłanki te mają przecież znaczenie decydujące. Nie negując więc absolutnie faktu - a to w nawiązaniu do zarzutu i wniosku apelacyjnego - że warunkowe zawieszenie wykonania kary jest integralną częścią orzeczenia o karze i stanowi specyficzną karnoprawną reakcję na popełnione przestępstwo, do których stosuje się wszystkie zasady sędziowskiego wymiaru kary, w tym określone w art. 53 kk, to jednak nie można też zapominać iż dyrektywy te modyfikowane są przez szczególne przesłanki stosowania warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary, określone w przepisach art. 69 § 1,2 i 4 kk.

Okoliczności wskazane w tych też normach prawnych winny być brane przede wszystkim pod uwagę przy ocenie zasadności zastosowania warunkowego zawieszenia wykonania kary. W świetle zaś powołanych przepisów, do katalogu tych okoliczności - wbrew stanowisku prokuratora - nie należą natomiast te, które rzutują na ocenę stopnia społecznej szkodliwości czynu, o jakich była wyżej mowa, podobnie jak nie należą do nich eksponowane w zarzucie apelacji okoliczności w postaci: oddalenia się z miejsca zdarzenia oraz „poruszania się pojazdem pomimo obowiązującego zakazu” (tak k.99). W odniesieniu do tej ostatniej okoliczności koniecznym nadto wydaje się stwierdzenie, iż w sytuacji gdy należy ona do istoty l znamion przestępstw, o jakich mowa w tej sprawie, to nie może być ona traktowana w kategoriach okoliczności obciążających w ramach sądowego wymiaru kary. Jest bowiem oczywiste, iż każde przestępstwo z art. 244 kk polega ze swej istoty m.in. na niestosowaniu się do zakazu prowadzenia pojazdów. Z kolei powoływanie się skarżącego na fakt działania przez oskarżonego z zamiarem bezpośrednim (podobnie jak na oddalenie się z miejsca zdarzenia) jest o tyle niezrozumiałe, iż takich ustaleń (czego skarżący zresztą nie kwestionuje) nie poczynił Sąd Rejonowy.

Reasumując stwierdzić więc należy, iż szereg okoliczności przytoczonych w apelacji, a wyżej opisanych, nie ma znaczenia w kontekście warunkowego zawieszenia wykonania kary. Dotyczy to także „sposobu działania oraz motywacji” oskarżonego.

Przepis art. 69 § 1 i 2 kk jest bowiem tak skonstruowany, że przy stosowaniu tej instytucji nakazuje kierować się jeżeli nie jedynie, to na pewno przede wszystkim względami szczególnie-prewencyjnymi, zaś społeczne oddziaływanie kary (a to w nawiązaniu do zarzutu apelacji co do nieuwzględnienia nagminności przestępstw o jakich mowa w sprawie), jej współmierność do szkodliwości społecznej czynu i winy sprawcy należy uwzględniać przy wymierzaniu kary (art. 53§ 1-3 k.k.). By zatem możliwe było warunkowe zawieszenie wykonania kary sąd winien - tak jak to miało miejsce właśnie: w niniejszym przypadku (por. uzasadnienie zaskarżonego wyroku - k.92) - nabrać jedynie przekonania, że sprawca nie powróci do przestępstwa i wykonanie wymierzonej kary nie będzie konieczne dla wdrożenia go do przestrzegania porządku prawnego. Tego rodzaju przekonanie bazować zaś musi na ocenie postawy sprawcy, jego właściwości i warunków osobistych, dotychczasowego sposobu życia oraz zachowania się po popełnieniu przestępstwa. Stąd też słusznie w tym zakresie odwołano się do trybu życia oskarżonego (mającego m.in. stałe źródło dochodu i utrzymującego się z pracy w gospodarstwie rolnym) i jego niekaralności za inne przestępstwa (poza sprawą VI K 132/13), co w połączeniu z faktem, iż w związku z poprzednim skazaniem można mówić o nieskuteczności kary grzywny oraz środków karnych, istotnie uprawniało do wniosku, iż w przypadku S. M. nieuprawnionym byłoby przyjęcie co do niego takiego stopnia zdemoralizowania i jednoznacznie negatywnej prognozy, które uzasadniałoby orzeczenie względem niego bezwzględnej kary pozbawienia wolności. Co więcej przekonuje stanowisko Sądu, iż zestawienie tych okoliczności właśnie z wiekiem oskarżonego, przemawiało dodatkowo za zasadnością odwołania się, w niniejszym przypadku, do przepisu art. 69 §4 kk (tak k.81) i potraktowania ich jako wskazanego tam „szczególnie uzasadnionego wypadku”.

Orzeczenie oparto na przepisach art. 425 kpk, art. 437 § 1 kpk, art. 438 pkt 4 kpk i art. 456 kpk. O kosztach należnych za postępowanie odwoławcze orzeczono na podstawie art. 636 § 1 kpk.